Gemeente Diemen

Informatie van het College

Onderwerp:	Evaluatie Steunimpuls en draagvlakonderzoek noodhulpbureau
Datum:	24 september 2024
Portefeuillehouder:	M. Everhardt
Team:	Beleid Samenleving
Steller:	N. de Jong

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Steunimpuls
Najaar 2022 heeft de gemeenteraad een Steunimpuls (energie)armoede aangenomen, een ambitieus pakket met maatregelen om financieel kwetsbare inwoners van Diemen te ondersteunen. Door middel van vier kwartaalupdates informeerde het college de raad in 2023 over de voortgang. Hierin is aangekondigd dat het college in 2024 een evaluatie van de Steunimpuls uitvoert.

Noodhulpbureau
Eén van de maatregelen van de Steunimpuls was een draagvlakonderzoek naar een noodhulpbureau in Diemen. Het college heeft Stichting Urgente Noden Nederland gevraagd om te onderzoeken of een noodhulpbureau in Diemen nuttig, noodzakelijk, wenselijk en haalbaar is.

Financiën
De Steunimpuls is deels gefinancierd binnen bestaande budgetten. Daarnaast zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Steunimpuls. Alle extra middelen zijn in eerste instantie incidenteel beschikbaar gesteld.

Concrete aanleiding
De evaluatie van de Steunimpuls is afgerond. Er is teruggeblikt in hoeverre deze initiatieven het effect hadden dat werd beoogd en er is gekeken hoe we de positieve effecten kunnen meenemen in de doorontwikkeling van het armoedebeleid. Ook is het draagvlakonderzoek naar een noodhulpbureau in Diemen afgerond.

Het college informeert de gemeenteraad graag over de resultaten van de steunimpuls en het draagvlakonderzoek.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?
Ja, datum: 24 september 2024.

Samenvatting
De Steunimpuls 2022 was een tijdelijk pakket aan maatregelen om financieel kwetsbare inwoners van Diemen te ondersteunen. De gemeente Diemen heeft gekeken wat het pakket heeft bijgedragen aan de bestaanszekerheid van inwoners. Uit de evaluatie blijkt dat alle maatregelen op hun eigen manier een positief effect hadden. Het college neemt de bevindingen uit de Steunimpuls mee bij de doorontwikkeling van het armoedebeleid.

Evaluatie Steunimpuls
De Steunimpuls bestond uit een mix van pilots, tijdelijke toeslagen, structurele aanpassingen, communicatiemaatregelen en verkennend onderzoek. Nu, ruim anderhalf jaar na de start van de Steunimpuls, wordt teruggekeken: in hoeverre hebben de initiatieven het effect gehad dat werd beoogd? En hoe kan dit worden meegenomen in het nieuwe armoedebeleid?

Om een objectieve en onafhankelijke evaluatie te kunnen waarborgen, is deze verricht door een externe onderzoeker. Er zijn medewerkers van verschillende teams, externe partners en inwoners

gesproken. Verder zijn verschillende data geraadpleegd, bijvoorbeeld over het gebruik van de Stadspas.

Een aantal positieve resultaten
In een periode met veel zorgen over de bestaanszekerheid van inwoners hebben de raad en het college snel gehandeld en actie ondernomen om onze inwoners in financiële moeilijkheden beter te kunnen ondersteunen. Samen met de ambtelijke organisatie is in korte tijd de Steunimpuls opgesteld en is veel werk verzet om invulling te geven aan de plannen.

Met de *energietoeslag naar draagkracht* hebben we financiële steun aan inwoners gegeven die niet in aanmerking kwamen voor de 'gewone' energietoeslag. Dit waren inwoners met een hoger inkomen dan het minimum, maar met hoge (energie)kosten. Het bereik is misschien niet groot geweest, maar we hebben veel geleerd van de manier van werken: niet alleen het toetsen van inkomen, maar bij de beoordeling ook de uitgaven meewegen.

De motie *Vliegende Brigade* heeft geleid tot een *Brede Aanpak Geldzorgen*. Vanuit deze aanpak is al een integraal inloopspreekuur opgezet, het communicatiemateriaal is verbeterd en de applicatie BerekenUwRecht is gelanceerd, waar inwoners snel, makkelijk en anoniem kunnen nagaan voor welke regelingen ze in aanmerking komen.

Door rechthebbenden een brief te sturen dat ze recht hadden op de *Individuele Inkomenstoeslag*, hebben veel meer inwoners die toeslag aangevraagd en ontvangen.

Met de extra middelen die de raad beschikbaar heeft gesteld voor de pilot *uitbreiding Stadspasaanbod voor kinderen* kunnen Diemense minimakinderen gratis of met korting naar onder meer het zwembad, de bioscoop en de binnenspeeltuin. Ook krijgen zij jaarlijks een tegoed op hun pas, waarmee ze kleding, schoenen en schoolspullen kunnen kopen. Dit zorgt voor meer kansengelijkheid voor kinderen in Diemen.

Draagvlakonderzoek noodhulpbureau
Uit het onderzoek van Stichting Urgente Noden Nederland blijkt dat er voldoende draagvlak is voor de komst van een noodhulpbureau in Diemen. Met het opzetten van een noodhulpbureau kunnen we een vangnet creëren, om in noodsituaties bestaanszekerheid te bieden aan onze inwoners. Hiermee voorkomen we dat tijdelijke financiële problemen leiden tot langdurige armoede en/of problematische schulden. De kosten voor de gemeente zijn laag, omdat de giften die het bureau verstrekt volledig gefinancierd worden door particuliere donateurs.

Vervolg
Een aantal succesvolle initiatieven vanuit de Steunimpuls zetten we in ieder geval voort. We blijven brieven versturen naar mogelijk rechthebbenden van de Individuele Inkomenstoeslag en voor andere regelingen waarbij dat mogelijk is. We blijven in gesprek met de Voedselbank over de normen. Verder nemen we de verschillende lessen mee in onze afwegingen in de toekomst. Waaronder die vanuit de armoedemonitor, maar ook de manier van (kritisch) kijken naar en wijze van toetsing van regelingen, zoals bij de energietoeslag naar draagkracht. Ook gaan verder met het verbeteren van de website en communiceren over onze regelingen

Voor een aantal maatregelen gaan we bij de ontwikkeling van het nieuwe armoedebeleid kijken of en hoe we deze vervolg kunnen geven. Voortzetting vraagt namelijk structureel extra middelen. Dit geldt voor het communicatieoffensief, de menstruatie-uitgiftepunten, de brede aanpak geldzorgen, het noodhulpbureau, uitbreiding Stadspasaanbod en uitbreiding Vroeg Eropaf.

Financiën
Voor de uitvoering van de Steunimpuls waren €231.000 aan extra incidentele middelen beschikbaar gesteld. Deze worden volledig benut. Omdat het college het belangrijk vindt om te blijven communiceren over de regelingen, worden de resterende middelen ingezet om het communicatieoffensief tot eind 2024 te kunnen vervolgen. Voor de uitbreiding van het Stadspasaanbod voor kinderen was voor twee jaar € 326.000 per jaar beschikbaar gesteld vanuit algemene middelen.

Alle extra middelen zijn in eerste instantie incidenteel beschikbaar gesteld. Komende tijd komen we voor financiële uitdagingen te staan. Het college en raad buigen zich momenteel over de ombuiging

en besparingen 2025-2028. Voor het nieuwe armoedebeleid zijn de huidige financiële kaders het uitgangspunt. Daarom moeten er keuzes gemaakt worden. We wegen de resultaten vanuit de evaluatie en het draagvlakonderzoek integraal mee in de beleidsontwikkeling van de armoedeaanpak. We gaan kijken of en hoe we bovengenoemde (mogelijk toekomstige) maatschappelijke effecten van de Steunimpuls een duurzaam vervolg kunnen geven en borgen.

Het college wil de afronding en evaluatie steunimpuls bespreken met de raad in de informatieve raadsvergadering in oktober 2024. Later dit najaar maken we een afweging van wat gericht, passend, effectief, uitvoerbaar en betaalbaar is voor het nieuwe armoedebeleid. Ook voor dit vervolgtraject vindt het college het van belang de raad te betrekken. Om die reden worden de verschillende afwegingen later dit jaar ter consultatie voorgelegd aan de raad, voordat het beleidsplan verder wordt uitgewerkt.

Bijlagen

- Bijlage 1: Evaluatie Steunimpuls (energie) armoede
- Bijlage 2: Samenvatting evaluatie Steunimpuls (energie) armoede
- Bijlage 3: Draagvlakonderzoek SUN Noodhulpbureau Diemen

Ter inzage in iBabs

- EINDE -